

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in upravnništvo Komenskega (Poljske) ulice št. 10.

Poročilo

o 11. občnem zboru Cecilijinega društva za ljubljansko škofijo
dne 22. novembra 1899.

Navadno se z občnimi zbori Cecilijinih društev družijo tudi cerkvena slavnost, pri kateri se obrača pozornost zlasti na pravilno, a tudi na lepo, umetno cerkveno glasbo. Zato je bila tudi letos ob polidevetih označenega dne slovesna pontifikalna sveta maša v ljubljanski stolnici, katero je izvolil služiti spričo posebne svoje postrežljivosti presvetli gospod knez in škof Anton Bonaventura ob obilni asistenciji. Pele so se na koru razen koral kompozicije samih domačih skladateljev. Res, veselje mora prešiniti domačina, ki je imel priliko opazovati razvoj cerkvene glasbe v naši domovini. Koliko glasbenikov se je dvignilo iz naročja našega Cecilijinega društva! Kako radostna zavest: to so učinili domačini! G. pevovodja A. Förster pa se je tudi res potrudil, da je bil učinek vseh posamnih točk vsestransko zadovoljiv. Čista intonacija, dinamika, tempo, moč sopranov in basov — vse je bilo v prelepem soglasju.

Po službi božji nekako ob desetih je otvoril gospod predsednik J. Gnjezdca 11. občni zbor v veliki dvorani knezoškofjske palače. V svojem nagovoru je pozdravil najprej premilostnega gosp. knezoškofa, zahvaljujoč se za posebno milost, da je Presvetli blagovoli peti slovesno sv. mašo v namen družbe in v počeščenje naše zavetnice sv. Cecilije. Zahvalil se je nadalje za prijaznost, da smemo že enajstič letos zborovati v tej dvorani. Nato pozdravi tudi vse navzočne ude, katerih se je bilo sešlo do sto izvečine duhovnikov in organistov in marsikateri od daleč; izrazi svoje veselje, da imamo v svoji sredi celo cecilijanca iz goriške nadškofije: č. g. kanonika msgr. Sedeja, o katerem je znano, da nosi v sosednji nadškofiji vso težo cerkveno-glasbenega delovanja na svojih ramah.

Pomen našega društva je velik: gojenje svetega petja po določenih cerkvenih. Stojimo torej na eminentno cerkvenih tleh. Naše društvo nima zase kakih posebnih teženj: služabnik hoče biti sveti Cerkvi. Ravna se po cerkvenih določenih goji v prvi vrsti koral. V tem pogledu se je že mnogo storilo,

odkar obstoji društvo; zlasti je omenjati, da se cerkveno petje marljivo goji v semenišču; tudi nune, ki sicer ne pridejo v dotiko z zunanostjo, prav krepko podpirajo v svoji cerkvi gregorijanski koral. Kar se tiče figuralnega petja, bi bilo pač na marsikojih krajih še marsikaj želeti. A tudi na tem polju se nekateri kraji odlikujejo, n. pr. v Št. Rupertu so spravili na kor umetno skladbo Palestrinovo. Cerkveno petje v domačem jeziku je tako napredovalo, da nam naši skladatelji ob vsaki priliki podajajo kaj novega. Tudi orglanje se je dokaj izpremenilo; mladi naraščaj se boljše vadi in zato tudi lepše svira na orglah. Splošno torej moramo reči, da ne gremo rakovo pot, ampak, če tudi počasi, vedno naprej. — „Cerkveni Glasbenik“ je zadnja tri leta vidno napredoval. Izguba, katero smo prejšnje čase ob občnih zborih naznanjali, je minula; zadnja tri leta se je toliko opomogel, da more letos skazati 162 gl. prebitka.

Seveda se društvu odpira za prihodnje čase še širono torišče delavnosti. Tudi v preteklosti bi se bilo dalo več storiti, da se ni bilo treba bojevati z raznimi zaprekami. Saj nam je znano, da zadnji čas kakor gobe po dežju rastejo nova društva; vsako mora imeti svoj odbor, vsak odbornik svoje delo. Tako pa se moči preveč delé in pri tej delitvi hodijo cerkvena društva v izgubo. Zato pozivlja predsednik k sklepu vse navzočnike, naj ostanejo zvesti i v bodoče Cecilijinemu društvu, naj v njegovem smislu delujejo in naj mu pridobivajo širom škofije vedno več prijateljev. Plačnik bode Bog in sv. Cecilija.

Nato prebere društveni tajnik čast. gosp. dr. A. Karlin svoje poročilo, ki slôve:

O Cecilijinem društvu se zadnji čas ni govorilo mnogo v javnosti. Vzrokov za to je več kakor eden. Da se dandanes več ne ločimo v cecilijance in anticecilijance, je gotovo le na čast našemu društvu, katero je z odločnim povdaranjem svojega namena izza svoje ustanovitve pridobilo zmago svojim idejam. Vsaj javno dandanes nihče ne oporeka pravilu, katero kot kardinalno točko svojega programa zagovarja in brani naše društvo: Cerkvna glasba po določilih in zahtevah svete cerkve. Ako pa se javno dandanes ne govori in ne piše toliko o cecilijanski ideji, kakor se je govorilo in pisalo prva leta po ustanovitvi našega društva, je vzroka iskati v žalostnih razmerah zadnjih let. Ne boste zahtevali, da Vam odkrijem bridke rane, ki zevajo s širokimi odprtini na vsem našem javnem življenju, — zadosti bodi, da Vam namignem z znanim pregovorom „inter arma silent musae“. Gotovo je, da tam, kjer mora duhovnik neprenehano braniti vero, svojo duhovsko čast, kjer se mu je boriti z raznimi nasprotniki doma in okrog doma, tam, kjer je po razmerah prisiljen posegati v delovanje, ki sicer ne sodi strogo v njegov poklic, tam ni časa in — govorimo po človeško — ni veselja, da bi se žrtvoval za nove vspehe na polju cerkvene umetnosti. Ali pritrđiti mi morate, da je prav v teh — recimo naravnost — neprijetnih, burnih, žalostnih razmerah za vsakega cerkveno mislečega velika tolažba zavest, da imamo društvo, ki je zavetišče cerkveni glasbi za vso vladikovino. Hvaležni v resnici moramo biti vnetim duhovnikom — imen ne bom navajal, saj so itak znana — ki so pred več ko dvajset leti poklicali v življenje društvo, v prilog in prospah cerkveni glasbi. Dasi iz navedenega že lahko izpoznate, da ne mislimo na-

stopati pri današnjem občnem zboru samozavestno in bahato, vendar lahko odkritosrčno pripoznamo, da še živimo. Še živimo, temu priča je današnji občni zbor; še živimo, to dokazuje današnja cerkvena slovesnost, pri kateri so se pele razen koral samo skladbe domačih glasbenikov; še živimo, temu priča orglarska šola, še živimo, to povdarja vsak mesec, ko izide, „Cerkveni Glasbenik“.

Kar je pisal svoj čas Slomšek o Metelku, da je namreč delal „tihemu potoku podoben, ki lepe senožeti in ravno polje rosi“, to bi utegnilo veljati tudi o delovanju „Cecilijinega društva“. Pri tem pa ima društvo dvojno zaslombo; orglarsko šolo in „Cerkveni Glasbenik“. Odbor si je v svesti, da orglarska šola ne ustreza vsem zahtevam posamnikov, da niso vsi, ki iz nje izhajajo, najboljši organisti, ali to je pa gotovo — in to mi bodo zlasti radi pripoznali čč. gg. župniki po deželi — da je orglarska šola za nas velikega pomena in da moramo biti hvaležni, da jo imamo. Smelo trdim, da bi se po mnogih cerkvah dandanes orgle ne glasile, da nam ne vzgaja leto za letom orglarska šola mladeničev — organistov. Ako se po javnih listih hujska zoper učitelje, ki še sodelujejo pri cerkvenem petju, tisti pa, ki bi radi sodelovali, nimajo potrebne izurjenosti, kako bi si pomagli iz zadrege, da nimamo zavoda, kjer se dosledno skrbi za cerkveno-glasbeni naraščaj po vsej slovenski domovini. Orglarsko šolo torej iznova priporoča odbor zlasti čč. gg. župnikom v zagovor in blagonaklonjenost.

„Cerkveni Glasbenik“ je organ „Cecilijinega društva“. Z božjo pomočjo bođe stopil z novim letom v svoje 23. leto. Njegov namen je jasen: bodriti hoče in utrjevati cecilijansko idejo. V to svrho prinaša določila o cerkveni glasbi in članke, ki imajo razširjati cerkveno-glasbeno izomiko bodisi teoretično, bodisi praktično. Res, da ni mnogo, kar podaje v eni številki, ali če naposled pregledano ves letnik ali še njih več skupaj, uvidimo, da tudi v cerkveno-glasbenem slovstvu ne ostajamo za drugimi narodi. Dotakniti se hočem le nekaterih člankov, ki so se mi zdeli znamenitejši zadnja tri leta. Podal nam je pravila za predavanje gregorijanskega koral, pomen koral mašnikovega, dajal je navodila katoliškim zborovodjem, obravnaval je liturgično petje z ozirom na mašnika. Marsikatero praktično je izpregovoril o zvonovih, o orglah, posegel je nazaj tudi v zgodovino cerkvene glasbe, narisal nam je životopis Fr. Witta, razpravljal je o Riharjevih pesnih. Poleg tega ima „Cerkveni Glasbenik“ tudi namen, da registruje stanje in napredek cerkvene glasbe v posamnih cerkvah. Tudi ta del njegovega delovanja je mnoge važnosti. Pogosto vidimo, kako tu in tam zborovodje praktično postopajo, katere skladbe so prilične za manjše zборе, kako je torej možno tudi v skromnih razmerah kaj doseči. A posledica takih dopisov je tudi ta, da cerkveni zborovodje nekako plemenito med seboj tekmujejo, videč, da se je po drugih krajih to in ono doseglo, kar se da doseči tudi doma. Nekateri organisti so v tem pogledu jako marljivi, žal da se to ne more reči o vseh, niti o vseh, ki so izišli iz orglarske šole. Iz teh poročil naj omenimo pohvalno, da poleg ljubljanskih cerkev prav pohvalno delujejo v smislu cerkvene glasbe naši samostani: frančiškanski, nunski samostan v Ljubljani in Škofji Loki; upamo, da se bodo tudi cistercijani odlikovali po strogo cerkvenem petju, kar je že itak navada v njihovem

redu. Nadalje se po mnogih mestih stori precej za povzdigo cerkvenega petja in semtertja tudi po deželi, zlasti tam, kjer so čč. gg. župniki glasbeno izobraženi in z besedo in dejanjem požrtvovalno posegajo v delovanje pevskega zbora.

Vse to pa se natančneje razvidi iz „Cerkvenega Glasbenika“, ki je v tem pogledu nekaj termometer za toploto in mrzlotu gledé na cerkveno glasbo dotičnega kraja.

Ali ustreza „Cerkveni Glasbenik“ svojemu namenu? — Na to vprašanje odgovor mora biti pozitiven. Če bi se pa vprašalo, da li vstreza popolno svojemu namenu, sem uverjen, da se prva oglasita gg. urednika z negativnim odgovorom; ali mi čitatelji moramo pripoznati, da krivda nikakor ne zadeva uredništva, ampak tiste, ki bi list lahko podpirali, pa tega nočejo. Navzlic temu pa moramo pripoznati, da je „Cerkveni Glasbenik“ eminentne važnosti za razvoj cerkvenega petja. Da ga nimamo, potem bi šele vedeli, kaj smo ž njim izgubili. Na Dunaju so trikrat pričeli s cerkveno-glasbenim listom, a ni šlo, prav tako Poljaki ne morejo vzdržavati lista. Pri nas je doslej še šlo, in pojde z božjo pomočjo še nadalje, samo da čč. društveniki ne izostanete s podporo — duševno in gmotno.

Kar se tiče prilog „Cerkvenega Glasbenika“ je pač naravno, da vse točke vsem naročnikom ne ugajajo. Nekaterim so zdaj preveč lahke, preveč preproste, drugim pa se zde zopet druge preveč težavne, preveč umetne. Je pač težko ustreči zlasti pri nas, ko so zahteve tako različne. Vendar pa moramo omenjati, da so kompozicije našega g. glasbenega vodje našle tudi izven domovine pri cerkvenih glasbenikih in cecilijancih iskrenega, odkritosrčnega priznanja.

Prehajam k točki, ki se vije kakor kača preko predalov našega društvenega lista. Gmotno vprašanje ali da govorim bolj konkretno: zboljšanje plač cerkvenim zborovodjem trka z elementarno silo na vrata vseh faktorjev, kateri tu odločujejo. Cecilijino društvo tu kajpada ne more pomagati. Ali načelno smo tega mnenja, da se za naše organiste mora tudi kaj storiti. Saj so se tudi morali pripravljati za svoj poklic, truda in požrtvovalnosti stane delovanje na cerkvenem koru toliko, da tega ne ve dovolj uvaževati, kdor ni sam izkusil. Ako se državnim uslužbencem, železničarjem in drugim delavcem zboljšujejo plače, je gotovo, da bi se moralo tu kaj storiti. Cecilijino društvo je v tem pogledu že storilo in bode še storilo svojo dolžnost. Lansko leto se je ustanovilo v Celju „Podporno društvo cerkvenih organistov“. Naš predsednik je pri tem činu za zboljšanje sodeloval. Ordinarijat lavantinske vladikovine je pravila potrdil in odobril, toda deželna gosposka jih na dvakratno predložitev doslej še ni izvolila potrditi. Letos o velikih počitnicah je bil na Dunaju shod cerkvenih zborovodij avstrijskih, katerega se je ne le udeležil naš društveni predsednik, ampak je tam tudi dejanski sodeloval. Ondi se je sklenila resolucija, ki meri na to, da se naprosijo vsi odločujoči krogi, naj se pobrinijo za zboljšanje gmotnega stanu doslej tako zapuščenih cerkvenih zborovodij. Kakor čujem, so sklepi dunajskih zborovalcev potrkali tudi že na vrata našega ordinarijata, proseč, naj se jim prošnja usliši. Tej prošnji se pridružuje ponižno in udano tudi Cecilijino društvo, ki si je v svesti, da bode zboljšanje

gmotnega stanu naših organistov znatno vplivalo na zboljšanje petja in glasbe po naših cerkvenih korih. Zlasti pa priporoča naše društvo vse organiste blagonaklonjenosti in ljubezni č. gg. cerkvenih predstojnikov, dobro vedoč, da če tudi marsikje ni kdove koliko sredstev, ondi vendarle darežljiva roka najde več ali manj pripomočkov, da ž njimi pomore in potolaži, dvigne in razveseli malodušnega kantorja. Želeti bi bilo, da se pri sedanjem razvoju gospodarskih zavodov ozira na spretno cecilijance, ki naj bi se izvežbali v toliko, da bodo mogli ob prostih urah pomagati in voditi gospodarske zadruga. Toliko o prečem gmotnem vprašanju. —

V Šentvidu nad Ljubljano so obhajali 17. septembra letošnjega leta stoletnico rojstva pokojnega Blaža Potočnika. — Tajnik Cecilijinega društva se je z enim odbornikom te slavnosti udeležil z namenom, da pomaga proslavljati moža, ki je pot gladil in ugladil gregorijanskemu koralu v našo deželo in bil vnet za lepo cerkveno petje, dasi je živel še v času, ko se na zboljšanje cerkvene glasbe še niti ni mislilo, nikar šele pisalo in težilo. —

Izza zadnjega občnega zbora društvo žaluje za deseterimi člani, ki so se med tem časom preselili v boljše življenje. Ti so p. i. gg.: 1.) Peter Urh, (ustanovnik) prošt v Novem mestu, 2.) Ivan Hofstetter, (ustanovnik) dekan-kanonik v Postojni, 3.) Ivan Golob, župnik Podbrezjem, 4.) Lovro Rožman, (ustanovnik) kurat v Hrastju, 5.) Alojzij Puc, župnik v Hrenovicah, 6.) Štefan Jaklič, župnik v Št. Vidu pri Stičini, 7.) Francišek Goršič, orglar v Ljubljani, 8.) Leopold Belar, upokojeni šol. vodja v Ljubljani, 9.) Anton Urbas, (ustan.) kanonik v Ljubljani in 10.) dr. Juraj Šterbenc, (ustan.) župnik v Leskóvcu.

Izmed teh pokojnikov se nam je posebe spomniti izvrstnega orglarja Goršiča. Mnogo orgel je postavil po Slovenskem in sicer del, ki ga bodo slavila, ko že ne bude več drugega od njegovih ostankov, ko košček prahu. Še bolj zaslužen za naše društvo je bil † Leopold Belar, naš dolgoletni odbornik in marljivi organist pri sv. Jakobu v Ljubljani. Ni mu bilo sicer usojeno, da bi se bil v mladostnih letih učil cerkvene glasbe, saj takrat tudi ni bilo učiteljev, ali kesneje se je nagnil odločno na polje stroge cecilijanske glasbe in ji ostal zvest pospeševatelj do zadnjega. Da, umrl je, bi rekel, s taktirko v rokah. Do zadnjega je vodil petje pri sv. Jakobu in v Lichtenthurnovem zavodu za deklice. Vse te umrle člane priporoča naše društvo vsem društvenikom v pobožno molitev in blag spomin. Naj bi se veselili v družbi sv. Cecilije v nebesih rajske glasbe angelov božjih in nebeščanov! Svetila jim večna luč!

To bi bila kratka slika gibanja in delovanja našega društva izza zadnjega občnega zbora. Pri tem pa se nam nehoté vriva misel, kaj pa poslej?

Ne zakrivajmo si, častita gospóda, — duh časa nam je jako nasproten. Dobro je, da izpovemo odkrito: v dobi, ko pevci plačujejo, da smejo sodelovati pri posvetnih koncertih, bi pevcev za cerkev skoro za denar ne bilo dobiti. Signum temporis! In prav zato je dolžnost naša, da Cecilijinemu društvu obrnemo vso pozornost, mu pripravljamo in gladimo pot, da se bode bolj in bolj širilo po domovini. Pri tem početju posnemajmo katolike v Švici, kjer ni okraja brez Cecilijinega društva in ne župnije brez dostojnega cerkvenega zbora. Zlasti ne prezirajmo cecilijanskega petja ob času, ko si vse prizadeva reševati socialno vprašanje na podlagi krščanstva. Na letošnjem občnem zboru

v Münsteru na Vestfalskem je izpregovoril vladni predsednik Gescher tele pomenljive besede: „Povdariti mi je socialnopolitično stran delovanja Cecilijinega društva. Morda se mi boste čudili, da tako govorim, morda marsikdo na to ne misli, kako znamenita je socialnopolitična stran tega vprašanja. Ako glasba sploh na človeka plemenito vpliva, koliko bolj še cecilijanska glasba, ki srce človekovo nekako posvečuje. Ali ni to mnogo, ali ni to krasno, da preprosto ljudstvo, delavci, rokodelci in kmetje po storjenem težkem delu na večer domov hite in potem k cecilijanskim zborom in izkušnjam prihajajo, kjer se vadijo v najlepšem in najplemenitejšem delu, ki si ga misliti morete, kjer soglašajo v njih srcih najlepše in najmilejše strune, ki tudi na potu domov in doma ne utihnejo. Da, vzgojilna stran cecilijinih društev je silno znamenita, zlasti pa eminentno socialnopolitična. V prostorih, od koder na večer odmeva cerkvena pesem, nikar ne iščite ljudij, ki hoté prekopicniti in porušiti tron in oltar.“

Zato bi bilo želeti, da bi se i pri nas ta stran socialnopolitičnega dela bolj in bolj povdarjala in zvrševala.

Z opravičeno nado in z odkritosrčnim veseljem pozdravljamo tudi večje razširjanje češčenja sv. Rešnjega Telesa in češčenje presv. Srca Jezusovega. Kjer se ljudstvo dolgo mudi v cerkvi, se bode gotovo lahko in rado vnelo za lepo, resnobno cerkveno petje; kjer se duhovniki pogosto shajajo k skupnim pogovorom in molitvam, ondi bo tudi cecilijanska ideja prihajala v razgovor in se po tem potu širila mej duhovniki in od njih mej vernike.

Naposled ne smemo zamolčati, da pričakuje Cecilijino društvo mnogo uspehov od nameravanih škofovih zavodov. Zato imamo neovrgljiv indicij v sedanjem Alojzijevišču. Priznati moramo namreč, da se je ogromna večina današnjih cecilijancev vzgojila v Alojzijevišču. Tembolj torej smemo gojiti odkritosrčno nado, da se bodo iz škofovih zavodov kdaj pojavili širom domovine navdušeni cecilijanci, katerim bodo besede psalmistove: Domine, dilexi decorum domus tuae — meso in kri. In v to pomózi Bog in sveta Cecilija!

S to željo sklepam svoje poročilo.

(Konec prih.)

Nove orgle za župno cerkev v Hinjah na Dolenjskem.

Orglarski mojster, Goršičev naslednik, g. Kriegl je napravil nove orgle za Hinje, kot op. 2. Dispozicija se glasi:

Manual:		5.) Octav 4',	
1.) Principal 8', od a naprej cin,		6.) Mixtur 3 f.	Pedal:
2.) Gamba 8',		7.) Violoncel 8',	
3.) Hohflöte 8',		8.) Subbass 16',	
4.) Vox coel. 8',			

Oktavni sklep, pedalni sklep, forte, tutti.

Manual je seveda le jeden, zistem na stožke. Igralnik je spredaj pred orglami. Principal deloma v prospektu. Omara je lepa, mehanika točna, notranje delo prav lepo. Igralnika sta popolnoma pravilna. Karakteristika dosti dobra, principal bi smel biti močnejši, Gamba podobna Goršičevi, Vox coel. lepo tresoča, Mixtura ne kričéča, ponavlja samo 1' enkrat, Cello prav dober, Subbas bi tudi smel biti močnejši. Cena 1550 glđ. Ker je delo šele drugo, smemo zadovoljni biti in upamo, da bo vsako bolje, ker povsodi, zlasti v orglah, treba osebné skušnje. G. Kriegl se more priporočati.

V Ljubljani, 28. novembra 1899.

P. Hugolin Sattner.

Dopisi.

Iz Idrije, dné 24. novembra. — Čudili ste se, gosp. vrednik, kakor tudi kateri drug cecilijanec, da pri letošnjem občnem zboru niste opazili nikogar iz Idrije. Kaj tako slabo stoji s cecilijansko idejo v največem mestu za Ljubljano na Kranjskem? je marsikdo začudeno vprašal. A menim odpustili nam boste g. vrednik, kakor drugi vdeleženci, ko preberete naslednje vrstice.

Naš cerkveni pevski zbor je hotel kakor druga leta tudi letos praznovati godovni dan zaščitnice cerkvenega petja s slovesno sv. mašo. A storil je še korak naprej. Reklo se je: zakaj ne bi bil isti dan še zabaven večer, saj nismo v zadregi radi programa ne za cerkveno, ne za posvetno lepo in dostojno petje. A ko se je naš namen nekoliko razvedel po mestu, bilo je toliko popraševanja od prijateljev lepega petja, bodo li smeli k zabavnemu večeru tudi drugi, da smo morali iskati večjega prostora in se pogoditi z gosp. Didičem za njegov visoki in prostorni salon. Ko smo že vse določili, prinese „Cerkveni Glasbenik“ novico: isti dan je v Ljubljani občni zbor. Kaj hočemo sedaj storiti? Preložiti se ne da, opustiti vse. bi bilo še bolj škoda, v zadregi smo se tolažili: vsak je sebi najprvi in tako smo doma ostali.

Gosp. vrednik, kot idrijski rojak nam potrdite, ako bi kateri cenjenih bralecev ne verjel, da nikjer na Slovenskem toliko ne drže na godovni dan kakor v Idriji. „Sem godov,“ dobiš odgovor, ko začudeno gledaš delavca v praznični obleki iti k sv. maši, potem nekoliko na sprehod in popoldne malo v gostilno in to vse delavni dan. „Sem godov“, s tem ti pove, da je to za njega večji praznik, kakor nedelja.

Tako smo bili tudi cerkveni pevci dné 22. novembra na „pol godovi“. Pravim na „pol godovi“, ker svojega Surnega dela ni smel nobeden opustiti, a drugače smo se zdeli bolj praznični, kakor drugi dan.

Toraj kako smo obhajali god sv. Cecilije?

Zjutraj ob 7. uri je bila slovesna sv. maša. Kaj smo vse peli, ne bom našteval, saj znamo latinske maše skoraj od vseh slovenskih skiadateljev, zraven še Haller-, Singenberger-Stehle-, Greith-, Filke- in Bieger-jeve. Da smo se pa ravnali natančno po cerkvenih pravilih, se razume; kako pa hočemo drugače častiti svetnico?

Želja naša je bila: ves zbor in polni orkester na kor ta dan, in bo nas lepo število okoli 60. Pa bili smo kakor že omenjeno le na „pol godovi“. Mi želimo, stanovska opravila pa določijo. Kaj hočemo! Idrija je mesto samih delavcev in tu velja „spolni svojo dolžnost, kedar te vrsta kliče na delo, ta te živi, potem pride šele na vrsto petje in godba, kar te razveseli“. Orkestra ni bilo, pevcev pa sem naštel 9 sopranov, 10 altov, 8 tenorjev in 10 basov. Pri maši je bilo tudi nekaj kritikov in ti so rekli, da se je lepo in inpozantno slišalo. Če tudi nas pohvala veselí, vendar nam ni glavni namen. Mi storimo, kolikor moremo, svojo dolžnost, in to nam je dovolj: kolikrat gre pri vaji vse gladko in lepo, a pri nastopu kaka malenkost povzroči, da ni istega uspeha, kakor bi ga človek pričakoval. Tudi smo že prestali ono mrzlico, katera strese tako rada mlade pevce pri nastopu. S strahom pričanja, sam sebi še ne zaupa popolnoma, na tovariše se ne ozira, tako da pevci istega glasu nekako raztrgano pojo, kje bode še pazil, kako drugi pevci pojo, da bode tudi on s svojim glasom se ubrano primešal skupni celoti, ko imam še sam seboj toliko skrbi! Tega, pravim, pri našem zboru več ni. Redne dvakratne vaje na teden samo za latinsko petje, en večer le za slovensko cerkveno, drugi za narodno petje in to je že dve leti, že kaj izda. Ne vgladijo le glasov in jih ukrepe, temveč tudi pevca napravijo bolj samozavestnega, in ob enem že spozna, da je tudi on ud skupne celote in s svojim glasom pripomore k harmoniji.

Zato se pri nas pri vsakem nastopu vse mirno vrši. Razdele se note v cerkvi vselej že pred mašo, pove ali zapiše se številka pesmi, vzdigne taktirka, dá glas, in brez stikanja semintja, brez popraševanja in šundra se začne, nadaljuje in konča. Tako vsako nedeljo in praznik, enako tudi na god sv. Cecilije.

Večerni program je obsegal 12 točk za petje — možke in mešane zборе in en čveterospev — enako tudi 12 točk za orkester. Pričelo se je ob 1/2 8. uri in končalo ob 11. uri.

Kakšno je bilo petje? Navzoči so ga zelo hvalili, bile so le pesmi prirejene za koncert in marsikatero razvajeno uho je poslušalo, saj je bila skoraj vsa inteligenca, nad tričetr tu

nastavljenih uradnikov in nekaj duhovnikov iz okolice navzočih. Splošno se je le obžalovalo, da se priredi samo enkrat na leto tak zabavni večer.

Kako je igral orkester kat. delavske družbe? Dovolj je menda, če omenim, da so pri njem kar trije komponisti in večina njihovih točk je bilo delo njihovega uma. Ravno komponisti pa še igrajo na instrumente, ki imajo vodilno ulogo, kakor violina I, flauta, klarinet I. Zato ne bom povdarjal, da se jim je po vsaki točki izrekala burna zahvala.

Kinalu po prvih točkah je voditelj cerkvenega zбора razložil pomen današnjega dneva. Naj Vam iz njegovega govora podam le glavne poteze.

Govornik je bil osebno na onih krajih, kjer je živela sv. Cecilija, bila pokopana in maševal je v sobi, kjer je s petjem lajšala zadnjo uro 18letnemu mladeniču sv. Stanislaju Kostku. Da je radi kršanske vere umrla leta 177, je znano. Zadušiti jo je ukazal Abmahij, rimski poglavar, a soper ji ni škodoval. Še se vidijo svinčene cevi, po katerih je bil soper napeljan v njeno telo. Stanovitno mučenico ukaže nato oglaviti. Trikrat mahne rabelj s sekiro, a glave le ne loči od trupla. Ostrašen zbeži, kristijani pa so vjeli njeno kri v prte, ktere so deli k njenim nogam v trugo, ko je čez tri dni umrla. Iz katakomb so prenesli leta 821. njeno truplo v cerkev, ki so jo zidali nad njeno hišo. Truplo je bilo še nepokvarjeno, rane še sveže, zdelo se je, da mučenica le spi že dolgih 600 let. Ko so leta 1599 popravljali veliki altar in odstranili kamenito krsto, so privzdignili pokrov in glej, telo njeno še vedno nestrohnjeno, kaplje krvi se še dobro razločijo na njeni obleki. Zadnjih 300 let se krsta ni več odprla. Pač moremo spoznati, da to je čudež, ako ranjeno truplo in ne balzamirano ostane celih 1400 let. Pa to je, kakor sem že omenil, znano.

Manj znan je pa dogodek z dne 15. avgusta 1568. Ta dan je umrl pobožni mladenič 18letni jezuit Stanislaj Kostka. Ob smrti uri se mu je prikazala Marija s sv. Cecilijo in angeli, da so z nebeškim petjem spremili čisto dušo pred prestol božji. Velika slikana podoba še kaže na steni ves dogodek. Pri postelji je klečalo in molilo več oseb in te so slišale nebeško petje. In čudo! Posihmal jih ni mogla nobena godba in še tako vbrano petje razveseliti. Če tudi so bili večinoma Italijani, ki kar goré za glasbo, vendar še tako vesele poskocnice ali ginljivo petje ni uplivalo več nanje, ko so enkrat slišali nebeško glasbo. Sedanji papež Leon XIII. si je kot novomašnik zbral to sobo, da je pri malem altarju daroval svojo prvo sv. mašo. Tudi govornik je na svojem potovanju po Italiji maševal na tem altarju in prosil slovenskim cecilijancem enakega tolažila za njihovo trudapolno delovanje. — In idrijskemu velikemu zboru enako želi. Saj njihovega truda jim tu poplačati ne more. Cerkev nima toliko dohodkov, da bi jih le v malem nagradila. Prizna, kako težko je včasih za pevca-delavca priti k pevskim vajam. Ravno je prišel ves truden od dela na večer domov, v krogu domačih bi se rad odpočil, postelja tako vablivo kliče k počitku, kaka pevka ima zgotoviti še to in ono, ali glej, ura skušnje je tu, premaga se in žrtvuje par ur za dobro stvar. Naj nam bo vsem zgled sv. Cecilija, ona je žrtvovala svoje premoženje, dala Bogu v čast svoje mlado življenje in sedaj ji ni žal, da je toliko žrtvovala. Le na tem temelju bomo tudi mi napredovali, ako ne iščemo sebi ne veljave ne priznanja, ampak pevski dar, ki ga nam je Bog dal, darujmo v božjo čast. Vspeh se bode kazal pri našem delu, ako le nesebično vzajemno delujemo. Naša deviza bodi: Bogu čast, nam delo, počivali bomo v grobu, tam bode dovolj časa.

Tu imate ob kratkem popisano dan 22. novembra v Idriji. Menim da nam boste od-pustili, ker nas v Ljubljano ni bilo, na dveh krajih ob enem biti ne gre.

Tu ne morejo prehvaliti zanimivega večera. Že dva dni se poprašujejo, bomo li še kterikrat slišali tako lepo peti narodne naše pesmi kakor ta večer in godbo tako čisto in pridno igrati. Na vprašanje, ali je vam bilo všeč, se le ponavlja odgovor: oh lepo je bilo, lepo.

Razne reči.

— O XI. občnem zboru „Cecil. društva v Ljubljani“ dne 22. novembra bili so v društveni odbor voljeni naslednji čé. gospodje: Profesor Jan. Gnjezda — predsednik; profesor dr. Andr. Karlin — podpredsednik in tajnik; kn. šk. kancelár Jos. Šiška — blagajnik; — stolni zborovodja Ant. Foerster — glasbeni vodja. Odborniki: P. Angelik Hribar O. S. Fr., P. Hugolin Sattner O. S. Fr., mestni kapelan Franč. Ferjančič, semen. pristav Evg. Lampe in prof. Fr. Gerbič — vsi v Ljubljani.

— Deputacija dunajskega lokalnega odbora cerkvenih zborovodij je izročila resolucije, sprejete pri I. zborovanji avstrijskih cerkvenih zborovodij, meseca novembra na Dunaju zbranimu komiteju prevz. avstrijskih škofov v podobi spomenice. Le-ti so pripoznali v prošnji izražene želje kot opravičene in so tudi obljubili, da se bode vsa stvar razpravljala kmalu v skupni škofovski konferenci.

Današnjemu listu je pridana II. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista **Janez Gnjezda**. — Odgovorni vrednik glash. priloge **Anton Foerster**.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.